

Czíslo 27.
4. julijsa

Pomha j Bóh!

Lětník 29.
1920.

Sy-li spěwaš,
Pilnje dželaš,
Ströwja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Ziadny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spar měrny
Čerstwość da.

Njech ty spěwaš,
Swérne dželaš
Wšedny dny;
Džen pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočn ty.

Z njebjes ma
Njech či khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wokrew će! F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa żo kóždu żobotu w Žsmolerjež knihicžichczerne w Budyschinje a je tam ja schwörtelnmu pschedoplatu 75 pj. dostacž

5. njedžela po świątej Trojicy.

Mat. 13. 44—46.

Jenož sbóžny! To je ta najwyjšsza myžl Božeje luboſeże, to A a O, tón saměr wscheho žwétoweho wodženja wot přenjeho dnia hač k požlednjemu. Stworjenje, wumóženje a dokonjenje, wschitko je sałożene na tule myžl Božeje luboſeže. Tak je tež kóždy čłowjek k temu żo narodzik, so by sbóžny był w Bosy. Jenož sbóžny! — Wém, so dženža jich wjele zyle hinač myžli. Ludżo nětſiſcheho čzaſa, wobdaczi wot holka a rópota ieho žweta, pytajo to, iehož je na semi, starajo żo džen a nów sa žwoje semiſte derjehicze, woſaju: Wjele je nisne! jenož wjeſzeli! jenož sbóžowny! jenož bohath! Čim nisniſche je, do nascheho luda, kotrež, tak hordy na tón žwét, na žwoje dželo a na žwoju móz, sabudže njebježa, žohnowanije teho Ŝenjesa a hnadi Božu, woſacž: Wutroby do wýzofa! Žene je nisne! Pytaſcie, iehož je horjekach, niz to, iehož je na semi! Jenož do Božeho kraleſtwia, jenož prawy, jenož sbóžny! To je tež měnjenje, kotrež Khrystuž w tuthmaj pschirunanijomaj. wupraji. — Dwoje pschirunanie a jen a myžl! Njebjeske kraleſtwo, tole wobſiheje najwyjšscheho bohastwa, tu je, Khrystuž je jo nam pschinježl, kóždy ma k njemu pschistup, ale wone je w potajnoſeži, wone chze namaſlane bycz. To żo jenemu radži bjes phtanja, njenadžizy, k wulſkej radoſczi, druhoho smitskowneho žedzenja a phtanja ja najwyjšschiemi kubkami, ja wérnoſciu, prawdoſciu, měrom, kotrež žwét njemóže dacž, na ežer wjedze, so skónečnje namiaka to jene najwyjšsche kubko, kotrež kóžde druhe pschetrjechi. Napožledku pak stej wobej pschirunani w tym pschesjene, so namakaſje njeje hižo wobſedzenje, so je to namakaſje a poſnate najwyjšsche kubko

hódne, pschedacž wschitko druhe. Njebjeske kraleſtwo je to na j w y ſchjeh kubko! So by poſnał jeho drohotnoſež, so by jo piluje phtak, wschitko druhe wjeſzeli ja to woprował!

Njebjeske kraleſtwo je podobne ſchowanemu ſchazej, wospjet je wone podobne drohej parli. Je kubko, kotrež kóždeho a węczniſe bohateho čzini, je najwyjšsche kubko, żane ſachodne ale njeſachodne, njeparujomne: ſbože w Khrystužu, towarſtvo wéry a žiwienja i njebjeskim Wótzem, kotrež je żo w Khrystužu s čłowſtviom ſiednoſežil. Hdzej tutón Žesuž, tón sbóžnyhcežinjer, tón Ŝenjes žiwienja a měra je, tam je njebjeske kraleſtwo, na kotrehož kubkach hižo nětk mózeſh džel bracž, kotrež pak żo na kónzu teho čzaſa w polnej kraſnoſci dokonja; to je kraleſtwo Khrystužoweje hnady a Božeje luboſeže, kraleſtwo prawdoſeže, měra a wjeſzeloseže we ſhwiatym Duchu. Schtóž Žesuža ma, tón ma wschitko, schtóž je čłowjekie miſne. Schtóž jeho ma, tón je mudry, pschetož wón je nam ſežinjeny wot Boha k mudroſeži; wschitko poſnacze a wschitka wérnoſež je wobsamkijena w nim. Schtóž jeho ma, tón je prawy, pschetož wón je naſča prawdoſež. Schtóž jeho ma, tón ma měr, pschetož wón je dariczel měra; wón je naſ ſ Bohom wujednaſ a we nim je naſch hréch twučiſzeny, so naſ njemóže wot Boha dželicž. Schtóž jeho ma, tón ma ſbóžnoſež, pschetož wón je naſch ſbóžnyhcežinjer, naſch ſbóžniſ. Praj, schto je tutemu poſkadej, tutej drohej parli pschirunazy? O, so by ſpoſnał njebjeskeho kraleſtwa wýzofu drohotnoſež! — Jego drohotnoſež a kraſnoſež drje psched wocžomaj njeleži. Njebjeske kraleſtwo je podobne ſchowanemu poſkadej na polu. Farisejzy a Sadduzejzy; piſmatwucženi a lud běchu tak ja-

klepeni, so tón poſlad wſchitlich poſladom, fotryž běſche Jeſuš
kam, ale do wotroc̄toweje pođobi ſthowaný, njeſpóſnachu, haj
napožled ſteho, fotryž pſchinježe njebijeffe kraleftwo, na kſchiž
pſchibichu. Kaf je dženka, po tñm ſo je Khrystus ſtwoje krale-
ſtwo na ſemi ſaložil a njes ſudami ſemje roſſchěrif a ſtwoju
zhrfej ſe kředkami ſtwojeje hnadi wuhotowat? Waži ſebi ſud
wýžoſtu zhrfej jačo džělárnu ſwjateho ducha, jačo poſo, we
fotrymž ſu krafne ſubla ſthowane? Kaf mało ma někotry
zhrfej, předowanje, Bože ſkoto a ſakramentej ſedžbu. Boni
njeponyſla, fajfe poſladu hnadi a žohnowanja Khrystuſ
duſham podawa, fajfi mér, fajfe ſbóžne ſbože ſo w jeho towarz-
ſtwje namaka. Spóſnajesch ty njevurjeknivoje wulfu drohoto-
noſcž njebijeffe kraleſtwa? Spóſnajesch móz a žohnowanje
žitvjenja we wěrje ſ Bohom a w Bosy? Ssh ſhonił, ſaf je
Khrystuſ jačo kral hnadi w ſtwojej zhrfei pſchitomny a diſche
pſches ſtwojeho ducha ſ ſbožu a ſ měrej wodži? Nihdy njeđyr-
biſch Boha wobſkvřecž, hdvž wo tñm krafnym poſladu nicžo nje-
wesch. Khrystuſ tebi w pſchirunaju wo drohej parci praji,
ſchtu níóžesch cžinicž, ſo bi to ſbóžne ſublo namaka.

Rjebjeske kralestwo je podobne kupyzej, fiz dubre parle p v
tach. Pytaez dyrbisich. Ze-li pak w polu sfchowanym poßlad,
te fotremuž ſo pschi druhim džele pschipadnje dorhjesch, ſchto
potom pomha pytaez? Czehodla je tón Bóh wscheho ſiewjenja
tón poßlad w polu ſhował? Rjesabyez, tón ſamý ſiwjatý Bóh
je ſebi a tym ſwojim tež tu pſchiprawu dał: Rjedawajcze pſcam
to ſiwjate ani waſche parle nječiſſaſe ſwinjom. Tehodla je
tón poßlad ſ pjerſchežu poßladzenym, tehodla ta droha parla ſ kui-
dobnej ſchforpatwu wobdata, tehodla njenahladne wodzecze wo-
ſolo ſłowa a ſakromentow ſchiža a kſcheczijanstwa. Tón
wotrocžkowy ſchtalt je ſ temu: to wyżoke ſublo pſched wot-
kwięczeniom ſchfitowacž a wěru ſ wěri wocžahnyci a ſpytaez.
Alle ſiewjeny, ſblíženy je tón ſchowanym poßlad, to potajistwo
bohabojaſnoſcze temu, fiz pyta. Pytanje, prözowanje a wojo-
wanje je naſcha wěz, namakanje leži w Božimaj hnadnymaj
ruſonaj. Alle to je wěſte: Wón da ſo dei je radžicž tym pra-
wym. Hdyž budzecze mije ſ zyſej ſwojej wutrobu pytaez: dha-
chzu ſo ja wan dacž namakacž, praji tón Anjes. To najwyſch-
ſche ſublo cze pytane bycž na pravym měſtuje: w Božim
piſmje, mjes wěrjazhni, we widoſuej zyrfwi. A hdyž by tu
drohi parli namakaſ ſ Božeje hnady, potom cziń, kaž tón muž
w pſchirunaju czińjesche. Rjebjeske kraleſtwo je podobne
ſchazej, kotryž czlowjek namaka, a ſchowa jón. Naſch Gbóžnik,
kotryž bu po kſchczeniz wot Ducha do puſcežny wjedzeny, ſo by
wot czerta ſpytowanym a na nim ſ dobyczerjoni był, je často
ſ wěrje ſbudzenym rěčał: dži a njepraj nifomu, ſo by předy
poſnał a zotom wuſnał, předy ſo hotował a potem wejewał.
Na předy ma Duch ſwoje dželo defonjecž na ſniutskownym czlo-
wiefu, ſo by ſebi wutrobu ſ ſwojemu wobydienju ſmjeczil,
na předy naſch ſwoje ſniutskowne žiwojenje ſakorjeniež do ſchr-
ſniža, wuchó a wutrobiu jemu wotemricž a jeho hnadze cziske
ſkutrowacž dacž a potom twjerdze ſałoženym na Boha, wuſtup a
ſkutkuj ſa njeho. — Muž w pſchirunaju ſchowa tón poßlad, wón
czysche jón wobſhowacž, jón wobarnowacž pſched wocžemi a
rifomu paduchow. Hlaj, tam wonkach ſakaju tež paſduſchi two-
jeho ſboža a twojeje ſbóžiuſeže. A byli tón poßlad namakaſ,
woni chzeděa jón tebi wjacž. Woni praja tebi, ſo njeſyrbiſaſ
tola tak hluſy bycž a hiſcheze do Boha a Gbóžnika, do wěczneho
žiwojenja abo ſatamanſtwa wěricž. Woni radža tebi: Wuzij
ſwoje žiwojenje, by jeno junſfróež ſiwy; jěſmý a piſmý,
jutſje ſmy my morwi! Tak woni wucža. Dha ſo hladaj, dha
ſhowaj tón ſchaz. Někotry požluchasche a tón krafny ſchaz
bu jemu ſhubjeny. Rusne je, ſo tu drohi parli, tón ſchaz

ffonvaſč; nō fſchęſčijanſſej wutrobje, ſo jón mořaruijesch we
fſchęſčijanſſim domje a w ſomoržy ſ modlenjom. Rajte
ſchazv a parle tola tón ma, ſiž ma ſtwojeho Čhóžnifa Řeſufa!

Masch ty jeho? Dojčí njeje, jo Česuša pósmajesch a ho čaž
delho na ním swjebelsich. Tole ſbože ſwvěta njepomha twojej
duschi niežo, hdvž wone njebu twoje ſbože. Tón ſchaz chze
ſběhujený a ta parla ſažkužena a dobyta bhež na ſtaſne. Tón
ratař woteiidže ſ wježeloscžu a pscheda wſchitfo, ſchtož mějeche
a ſupi ſebi ložame polo. Tón ſupz, namafatovſchi tu jenu jara
droku parlu, džeske a pscheda wſchitfo, ſchtož mějesche, a ſupi tu-
žemui. Tež wot tebje chze njebjeſſe fraleſtvo, chze ſbože, chze
Khrystuš dobyth bhež. Wěſo je tu jara czežke: wſchitfo dyrbiſch
pschedacž, ſchtož masch, wſchitfo woprowacž ſa tute najvhſchſche
fublo, ſa te ſbože, wſchitfo: wſchitfe cíelne lóſchth, wſchitfe ža-
doječe wutroby wſchitfe miňple hordoseče, wſchitfe ſklowa dwělo-
wantja, wſchitfe ſkutki čeſczelakonuſeče, wſchitku ſubofcž
f ſwvětej — ſebje ſamého. Tón Šenjes praji: Tak teho dla tež
fóždy mjes wanii, fiž ſo njewotrjefnje wſchitfemu temu, ſchtož
ma, njenóž mój wuežomník bhež. Niz pol wutroby, ně, zyku
chze tón Šenjes měčž. Dha wſchaf ſo pruhuj, ſchto hiſcheče
ſteji mjes tobu a twojint Bohom a Šbóžníkom. Woſtaj ſo
teho ſemjſeho a wſdaj ſo teho ſwvěta, jo by to najvhſchſche
fublo, tu ſbóžnoſej dobyl. Šamjeſí.

Piszczenie hanje Armentich w świetowej wojnie.

Sežehlovi pſchefſežehanja.

12. augusta 1915 bu Siežba Armentiſſich, fiž běchu wo žiwjenje pſchijedli, na běrtl miliona poſtanjenjena. Něfotre tydženje poſdžiſcho Ěnver Paſcha, fiž běſche wožebje žadławoſcž do ſutfa ſajt, Siežbu na 300 tyžaz ſtaji. Skónečnje je ſo wo milion projilo. Leža wjchaf na jenicžfim tutvch lěhwoſv, Męſtauia, nad Ěufratoni, pječja 55 tyžaz Armentiſſich poſhrjebañych. Wot 19 tyžaz, fiž buchu 15. haprileje 1916 w 4 transpor- tach ſapóžlani, 5 tydženjow poſdžiſcho, hdvž běchu 40 mil pſches puſczinu cžahuiſi, něhdže 2500 na wottyfijeny fónz dozpi.

Wono je měnjenje, ſo je wot 1 mil. 845 tyžaz Armeniſſich, fiž předt w Turkowſſej býdlaču, něhdže $\frac{1}{4}$ miliona czeſto, bliže $\frac{1}{4}$ mil. pſchepuſchczenych domach wostało, bliže $\frac{1}{4}$ miliona po wotviedzenju na frontje arabſfeje puſcžinu hischeže žiwych woſtało. K tentu pſchińdu ſyly tych, do mozy turkowſfeje wěry, iſlamska datych wotpadnjenych, přeč ſoleczenych a pſchedatych žonow, młodych holzow a džeczi, fotrychž je tež bliže $\frac{1}{4}$ miliona. Taſf by po ſtónzowanju jeneho miliona mjeńscha poſoſza w faſkižuli hubjeństwje ſ wjetſcha hischeže pſchi žiwjenju býla. Wbobi wotemirjety ludi! Wono naž dopomina w ſiſeže na Romiſſich (8, 36) wo kſheſczijanskih czerpjenjach piſane: „Twoje dla budžemt žyliežti džen ſabieži. Mny budžemt džerženi jako woſzy f rějanju.“ Woni wſchaf ſo wulſi džel pſchi wěrje njeje ſdžeržalo, ſdžeržecž móhlo. Pſchestupjenje f wěrje wopacžneho profety Muhammeda ſo jim bliſſo pſched woči ſtati. Taſ bu turkowſka wyschnoſcz na to wjedžena, ſbytſej armeniſſeho luda pižmo dacž podpižacž, w fotrymž ſo wo wožebitu hnadu prožy, ſo ſměli f „kwjatej na božinje Iſlama“ pſchestupicž. Tež wójnſke ministerſtwo porucži, ſo maja wſchitzu Armeniſž, fiž ſo we wójnſkej ſlužbje trjebaju, ſo Muhammedanſž ſežnicž. Hijo nětk maja muhammedanske mjenia dostacž! W Urfa dyrbjeſche wostath ſbytſe Armeniſſich, mjes nimi tež armeniſſki ſefar, haptykarſſi pomožnik a muſzhu uěniſſeho miſionſeho ſpitala f iſlamej pſchestupicž. K ranju Jordana ſažydleni 20 tyžaz dyrbjaču ſo w juniju 1916 muhammedanſž ſežnicž. Pſchede- wſchém ſu durbijeli do turkowſſich a kurdiſſich žóniſſich haremoſ

wotwodżene žonſke zuſu njeſchęſežijanſku wěru pschiwac̄, tež te thęzaz̄ starſchim wſathch džec̄zi, kiž buchu w tak mjenowanach ſnejeſterowych hrotowniach hromadžowane. Lic̄bu tych wbohich pschi pscheſežhanju wožyroczenych džec̄zi ſu na $\frac{1}{4}$ mil. lic̄ili. Najke ſežhwki tu ſa wbohe džec̄zi po wójnje ſwēta!

Wina pscheſežhanja.

Czeho dla to wſcho? Niſowaſche wójnſke położenie Turkow i taſkim żadławym naprawam? Njech ſu tež Armeniſzy, jako rodženi pscheſiwnižy Turkow wot jaſtarſka, tu a tam ſo poſbehowski pscheſiwo turzym, dha wſchaf tajſe barbariſke, haj ſrawne naprawy na žane waſchnije ſi ničim ſawinowane njebechu. Taſ dha, ſo běchu tež žonh, haj džec̄zi ſobu do mordowanja wopſhijate? Njech ſu tež Armeniſzy leſežiwi, jebařiſzy pscheſiupzy w mięstach, kiž ſu ſebi ſe ſwojim njeſprawnym wifowanjom daſoko a ſcheroſko ſle mjeno ſežnili, wjeſnih lud tola ſa to njemóže. Bjes praſchenja wina na turkowſkim regimencze ſeži. A je tak, ſo ſu, ſo býchu armeniſke praſchenje ſe ſwēta pschinježli, Armeniſkich žamyc̄ ſe ſwēta ſpytali ſrumowac̄. A temu te nječlowſke naprawy domach a wonkach. Taſ mjenowanu młodzi Turkoſo ſadu nich ſtejachu. To je ſtrona na pscheſražnjenje turkowſkeho mjenia, naroda a wěry ſmyſlenych ludzi, koſiž ſu na to won, wſcho pscheſiwnie a druhie wotſtronicz. Kóþy ſrědſ je jimi prawy. Taſ ſu ſroshniſi, kuježerſtwo, wyschnoſeže wyschſche a nižſe, ſa ſo dobycz. Wěſo ſu tež miliſchi roſkaſowarjo temu napſcheſiwo džekali — tola paſ ſ mało wuſpechom, paſ ſebi ſ ſchłodze, hdvž buchu pscheſadženii.

Najki, w turkowſej wójnſkej ſlužbje ſtejazyh wyschzy ſu po ſwojim džele drje wſcho ežnili, njeſkuſtam młodych Turkow napſcheſiwo dželac̄. Tola njeje jim to wjele ponhalo. Woni ſu tu a tam, hdvž ſwój hloſ poſbehnyh, ſadžewali, ſajecze a wotwodżenie Armeniſkich. Wono je ſačižnyh, ſchtož je ſo wot stronih naſchich njeſchęſzelow naſhemu ludej a kaježerſtu wina daſala, kaž byli tuczi barbariſzy ſo wopokaſali a ſ turkowſkim dracžowſkim ſyklami ſjenoczeni jednyh ſchęſežianſt narod ſanicžili. Wěrnoſez, kiž je ſo po wójnje dale jaſniſcho wopokaſala, wožebje ſ pomozu ſnateho pscheſela a ſchitarja armeniſkeho luda, dr. Lipſiuſa, nam prawo da a Němiſkich wuwinuje.

Zyrfej a stat.

Doroſħadžowanje mjes statom a zyrfeju njeje hiſcheze dójalo. ſsu tu tež tajzy hiſcheze, ſamo na wyschich mięſtnach, koſiž mienja, ſo tuto njeſchiuidze, kaž tež to dželenje wot ſtata niz. My ſo njemóžemy tutemu mienjenju pschiſamnyc̄, haj ſebi tež njeſchejemy, ſo to dželenje njeby pschiſhko. Wjele bóle ſebi pschejemy, ſo wono by pschiſhko a ſo by ſo to roſħadžowanje taſ ſtato, ſo zyrfej ſwoje prawa ſakhowa a ſo tež w pjeſnežnym ſamóženju, taſ je ſakrozena, nuſu njetraða ſama a niz jeje ſlužomnižy. Tole by bylo ſtatej a zyrfej a taſ pschedyn wſchém ludej a krajej ſ najwjetſhem ſbožu! My paſ dženža ani njewěmni ani njedowidžimy hiſcheze, ſchto budže a kaž to budže! — Wot teho paſ pschedyn wſchém tež wotwizuje dalsche ſastaranje zyrfeju a jeje duchownych mięſtow ſ duchownymi. Žemu khlwilu bě to nětkle taſ — a wjele hinač hiſcheze pschezo njeje! — ſo bě ſarijadowanje doſhodow duchownych taſ rjez na hok čiſnijene pola naſ w Saſſlej. A tola ſu hižo w poſledních létach duchowni, wožebje w mięſtach, mjes tymi ſobu byli, koſiž ſu pschiſhadžowali a ſo ſ nuſu bědžili, ſo býchu ſwoje ſwójby ſastarali a ſdžerželi! Tole dopoſnaſo, ſu tež wſchelake wožady doſhody ſwójim duchownym powyſchile, kaž ſu to

n psch. ſchulske wožady drje potwſchitkoſnie ežnicž dyrbjale. Džiwaſo na tole wſcho, dybri prózwanje kóždeho býc̄, ſo to praſchenje „zyrfej a stat“ ſo taſ dorosriža, ſo je to ſ lepschemu a žohnowanju wſchech!

————— Khěrluſch pschi poſhwyczenju Scheschowskeho pomnika ſa padnjenych wojakow. —————

27. junija 1920.

poſchedniſeſeniu wot kuježny Berth y Waſrikez.

Tón dzeń je pschiſhko, ſo my tuón ſamień
We Božim ſwiatym mienje ſwježimy;
Naſch kniſes a Bóh praſ ſ temu hnadnje ſamień,
Wón pomka, ſhuje ſam ſeniežzy.
Do jeho níznej ruki pořežomu
Tón khutim pomuk, naſch ſmejmu wſchu,
We nadžiji a wěrje dočzakamy,
So dopjelni nam horzu modlitwu.

Wy lubi ſhromadženii! Spominajmy
Na naſchich lubowaných padnjenych,
Kaž pschi jich rowach tudy ſaspěwajmy
Tón khěrluſch naſchich njeſapomnithch.
We kniſy ſiwijenja jich mjenia ſteja,
We kniſy wótežnych a wutrobów,
Na tuthch ſwěrnych pschezo dopomijea
Sso wſchitzh ſwěrni tež hac̄ na ſwój row.

Dy nauo, maczeřka ty lubowana
Twój wilki wopor njeje podarmo!
Do Bożej ſwěrnej ruki ſapišana
Je wascha ſudoba a horjo wſcho.
Naſch wajchtar Izraelſki wě a licži
Wſchě ſyly wócežkom, ſtyſknosz wutrobów;
Po ſrudnym muſhywje eži kražnje ſkieži
Žně ſaſzowidženja a radoſežow.

O, wopomněze, wy stari a wy młodzi,
Schto my ſu Bohu Knjesej winoježi
A ſchtož dla naſchich padnjenych ſo hodži
A jich dopomijecži, cjeſeži, luboſeži.
Kaž woni budžymy hac̄ do ſmjerze ſwěrni
Sa naſchich lubych, ſa naſch kraj, naſch lud,
Haj, budžymy ſprawni, pobozni a wěrni
A njeſaponuimy Boži wěčny ſud!

O ſenjeze! a wy lubi mortvi w rowach!
Tu ſyſcheze naſchich duſhov ſwiaty ſlub:
My b'džem ſwěrni w myſlach, ſkutlach, ſłowach,
We wěrje krueži kaž ſtolétny dub,
A krueži w Sſerbowſtwie my wostanjemy
Kaž ſwěrni wózjo, kiž dawno ſpija,
Taſ w Boži ſjenoczeni ſchróble džem ſyſches ežemne dny do ſwětloho pschiſhoda!

Jan Waſikat.

Maczerny dom evangelsko-lutheriskich diakonisow w Drazdzanach.

To khotniemu dżelu luboſeże wěnowane živjenje maczernego doma wodži lěto wot lěta tych ſwojich po puczach, na kotrychž ſo j nimi tež pschezo jažo radoſez a wjeſele ſetka. Tón czaſ, na kotryž ſo hižo dołho do prędka wjeſela, je adventski a hodowý czaſ. Na wſchelakore lube waschnie a psches wſchelakore ſwótnie wuhotowanje a phischenje, psches kłowo a ſpěv, w domje a zyrfki prouje ſo dom, ſo by ta zyla ważnoſez a to zyke bohatſtwo tuteho žwiedzenja pokafal a pſchiſwɔjil tym ſwojim, njech ſu to nět' mali abo wulzy, młodzi abo starci. Něſhto wutrobu hmijaze maja pschezo ſaſo pschedy wſchém hodowne woſradzenja poſa tych hluſych, bědných a pschedy wſchém poſa tych džeczi w Betheda. Wſchitkum tym ſwojim, khorym, bědnym a strowym paſt hodowé blido pschihotowac̄ nōz, to žada ſebi wot maczernego domu wulkich krēdiow. Tola maczerny dom móže na ſwojim 75 lětnym jubileju na to praschenje kniesowe: „Seže hdyn nisu ezerpili?” ſi džakom a ſi wjeſelom wotmowlisc̄: „Ně, knieže, źenje źaneje!”, njech to tež druhdy czaſy běčku poſteſczow.

„Pſchetož wón cžini džiwy!” Tole je wuſtar runje w přenich lětach ſwojeho wobſtača husto naſhonicz ſměl. Tak někotry krócz je knieni Thode, dohlađowacka na pjenjescach, na ſwojimaj kołenomaj Boha wo pomoz proſyla — a hlaſ, pjenježny khawor bu ſaſo pjeslujeny. Wona wuſnawa: „Mi bě to džiwy, fajſiž hiſcheze žadny njeſhwladach. Hdźež khodzach a ſtejach, dōſtawach pjenježne ſiſty abo druhe pjenježny dary!”

Hdźež tež psches zyly ſled tute wjeſele datwanje njeſurawasche, bě maczerny dom tola pschezo wobdaty wot pschedezelov, kotsiž rad dary woprowachu a tež ſběrachu. Jedyn ſi tych nai-nadobniſchich běſche hrabja ſi Günsiedel. Wón wuhotowa dom tehdy ſi kožemi a ſi ſuchińſkej nadobu ſe ſhwojeje ſeleſo-dželařije. Se ſwojimi krēdkami twarjeſche wón zyrkej. Bóry po jeje do-twarjenju pſchiſidze wón a pschedoda czaſnik ſa zyrkej. Duchowny Fröhlich ſo jemu wutrobuje džakuje ſa tutón nowy dopokas jeho darmiweje luboſeże, měni paſt, ſo budec̄ czeſko, prawe měſtno ſa czaſnik namaſac̄, dokelž zyrkej źaneje wěze nima. Najprjedy fuſt potrjecheny, rjeſky hrabja ſkonečnje: „Nó, duž dajeze uacziſt ſa wězu ryžowac̄!” A wěza bu tež hiſcheze natwarjena a pschi-twarjena.

Wjele mohlo ſo hiſcheze wo tajſich dariczelach a dariczelkach powjedac̄, a znadž pschi ſkladnoſeži to a tamne dodam, a znadž to tu abo tamnu darmiwu a kſcheszijansku wutrobu naſchego czaſa poſmuje, nětko darowac̄, hdźež ſo maczerny dom naſchich diakonisow ſi nisu běži a hdźež ſi dobom tak někotry tych pjenjes wjele ma a wjele ſaſluža. Něſhto wo jeho dariczelach a dariczelkach paſt budež tu hiſcheze dodata.

Maczerny dom ma tež tak njenowane „Darmotne koža” (Freibetten). Jene ſi nich je jena ſchwadleža wuſtajka. Se ſwojim ſchězom je wona tón ſi temu trěbný pjenjes ſaſlužila.

Kóždy lěto stawa ſo jene tak njenowane „hromadzenje pjenježkow” (Pfennigſammlung) psches ſotry a pschedezelov doma, ſotrež pschezo něſhto wuſtajky. — Tež tu by ſa někotry hožkuli ſkladnoſež byla, něſhto ſobi darowac̄; njetrjeba wſchaf runje „jedyn nowy pjenježk” bhež; tych tak lědom wohladach; duž je ſlepje, ſo někaſku wjetſchu abo mjeuſchū papjeru wo ſmiesch! —

Bohata je ta luboſež, ſotraž ſo maczernemu domu ſobi dželi, bohacžiſcha hiſcheze ta, ſotriž maczerny dom do wſchek boſow wudžela. Hižo pschi 50 lětnym jubileju bu jemu wob-

žwědcžene: „Kak je ſo wuſtar diakonisow tola ſežnik jene wulſe žohnowanje niz jeno ſa naſche město, ně daloko psches naſche město won, haj psches injeſh naſchego wótzneho kraja, a to jene trojake žohnowanje: psches czelne wothladanje khorych, psches to ſi thym ſjednocžene duchowne ſastaranje a psches to předowwanje Jeſuha Chrystuſha psches ſlitki ſmilneje luboſeže psches wſchiřim ludom!”

Jako ſo hospitäl twarjeſche, ſanježeku cži na nim twarjazh ſami wot ſo hižo do ſběhanja džakuy khěrlisch. To je to wobžwědcženje teho runje njenowaneho trojakeho žohnowanja, kaž tež ſi ninoho druhim tež tole hiſcheze: Cži do doma ſa bědných ſo pschiſimazh bědní bywaja ſi wobrědka husto doſez njeſtbi a hladaju čornje; tola tak po niežim bywaju pschedezelitwſchi, ſpoſoſnijſchi, haj wjeſzeli. Žena ſtara maczertka tež wuſnaje: „My miſh nimmam! Mam jědž, draſtu wothladanje a wuſhovanje, a hdźež wumřený, bywany ſi temu hiſcheze rjenje poſrjebani!” — Jedyn polnoſchery ſtejſeſe we wulſej wójnje to nozy na ſtraži. Kuli ſwidaſa jemu wokolo hlowy. Tu pschedipadnje jemu na dobo ſchpruch: „Rjeboj ſo; ja ſzym ſi tobu!” a tróſchtuje a poſylnia jeho. Žeſbi ſole poſdžiſcho pschedemylſlijo, ſo dopomini, ſo je jemu tutón ſchpruch jenož do myſlow pschiſchol, dokelž je jón w jſtuje ſa operazijsi w domje diakonisow cžitaſ. —

Něhdje 5000 abo 6000 džecžom je „ſchula ſa male džeczi” maczernego domu rjane wjeſele lěta mlodoſeže pschihotowata a pschi tym tak někotre dobre ſymjeſchko wuſyła, ſotrež nět' plody njeſhy. Jedyn polnoſchery ſeldwebel piſche diakonisam, wot kotrychž bě rafežik dostaſ: „Jako běch hiſcheze maſh paſhol, wophtowac̄ tu „ſchulu ſa male džeczi” diakonisow. Njeſapomnute ſu mi ſi tuteho czaſa woſebje woſtaké te hody, ſotrež ſym tam hromadu ſwječili. Tež lubej ſotře Minna a Marja wostanjetej mi njeſapomnijenej. Schkoda, ſo ſym hólz, hewal byc̄; wěſeze ſi diakonizam ſchol!”

Wothladařki malych džeczi (Kleinkindergärtnerinnen, Hortnerinnen), ſotrež buchu w jenym ſi maczernym domom ſjednočeſcium ſeminarje wutwuežene, pſchinjſu kſcheszjarſku myſl a tſchjeſzajſke ſaſhadu džecziwukublanja do wjele ſwójbow w ſchulow. (Pſchichodnje dale.)

S blifka a ſ daloka.

Se Sserbow. Paduchow a mitskamarjow bywa wjaz a wjaz a mjes nimi tež tych, kotsiž ſamo Bože domy na polož nje-wostaſa. W poſledniſchim czaſu pſchiběraju tajzy tež poſa naſz we Lužicy a runje w ſandzenych dnjach buchu wot nich tež Bože domy ſerbſko-němſkich woſzadov domach pytane. To naſz nisuje, ſo na ſhwoje Bože domy hiſcheze ſlepje ſedžbijem ſi nje-trjebawſchi ani pjenjesy ani nadobu tam njeſwostaſimy. S do-bom paſt ma kóždy tu pſchiſluſhnoſež, ſobi ſo wo to poſtarac̄, ſo tajzy paduſchi a mitskamarjo kaž tež cži druhý wſchitzh ſhwoju ſaplatu dostaſu; a niz jeno wo to, ně pschedy wſchém tež wo to, ſo naſch ſu ſo bôle a bôle wuſtrowja tež wot tajſich a po-domuſchikh khoroſežow tuteho czaſa a ſo cžiſczi wot teho wſchelakego maſaneho, ſchtož je tón powrót wſchego porjada na njón a do njeho ſmjetat.

Samolwity redaktor: farař W y r g a c z w Nožacžizach.

Wudawa „Sserbska Lužiza”, družtvo ſi wobm. ruf. Cžiſcze ſsmolerjez knihicžiſhcerne w Sserbskim Domje w Budyschinje.